

Retrospectieve van Gentse topfotograaf

Carl de Keyzer ziet wat jij niet ziet

Het Antwerpse FotoMuseum toont dit najaar 120 foto's van de Gentse fotograaf Carl de Keyzer, lid van het wereldberoemde persagentschap Magnum. Ze zijn goed voor dertig jaar vakmanschap. En stukjes wereldgeschiedenis.

DOOR WARD DAENEN

ANTWERPEN ● De wereld barst van de verschillen, De Keyzer heeft dat op al zijn reisreportages gezien. Toch moet hij eraan toevoegen: 'Overal willen mensen bij de groep horen, overal willen ze er zich aan onttrekken.'

De Keyzer maakte de voorbije dertig jaar naam met zijn fotoboeken. In 1987 publiceerde hij *India*. Twee jaar later, na de val van de Berlijnse muur, verscheen *Homo Sovieticus*. Dat boek is zijn visitekaartje voor het wereldberoemde persagentschap Magnum geworden, waarvan hij in 1994 lid voor het leven werd. In de VS portretteerde hij de Ku Klux Klan en andere religies (*God, Inc.*, 1992), in Oost-Europa zoomde hij in op de postglasnost (*East of Eden*, 1996) en in Siberië bracht hij het gevangenisleven in beeld (*Zona*, 2003).

De foto's van De Keyzer getuigen van vakmanschap. Ze zijn virtuoos gekadreed en verbluffend belicht. In een woord: mooi. Te mooi eigenlijk, geeft De Keyzer toe. "Ik geef de werkelijkheid een draai. Een draai richting paradijselijkheid. Van de Sovjet-Unie maakte ik een arbeidersparadijs. De staat ging ten onder maar ik deed wat *Pravda* en het sociaal realisme al jaren deden. Ik keek de andere kant op."

De Keyzers beelden zijn niet wat je noemt journalistiek correct. "Ik geloof in overdrijving, waardoor je als kijker gaat denken: 'Dit kan niet waar zijn.' Dan wordt het interessant."

In zijn reeks *Zona: Siberian Prison Camps* figureren gevangenen die tennissen, basketten, in de sauna zitten, kunst kijken. Dat kan niet waar zijn. "Welnee. Ik zou de eerste zijn die volledige vrijheid kreeg om foto's te maken in vijftig gevan-

■ Hico, VS. Ku Klux Klanceremonie. *God, Inc. Religion and nationalism in the USA, 1990-1991.*

genenkampen. Maar al vlug had ik door dat ik als propagandist mocht opdraven. Dat heb ik in overdreven mate gedaan, omdat ik de meest ontluisterende plekken van die kampen - die tot 15 kilometer groot waren - toch nooit te zien zou krijgen."

Carl de Keyzer exposeert in Antwerpen 120 foto's, waarvan een kleine helft niet eerder gepubliceerd is. De beelden hangen niet reeks per reeks samen, maar zijn volgens nieuwe verbanden geschikt. Extase: je ziet ze op het gelaat van een Indiase jongen in de regen en op de foto

daarnaast bij een Amerikaanse man in een 'kerk'. Zo lijkt de tentoonstelling op zoek te gaan naar al wat mens en wereld verbindt. De Keyzer: "Een politiek gebouw in de Sovjet-Unie ziet er wezenlijk anders uit dan in India. Maar je merkt wel dat mensen altijd systemen maken om samen te leven en om hun gemeenschappelijke overtuigingen vorm te geven. Die systemen variëren van klein tot groot, ze gaan van gezins- tot staatsverband." En tegenover die groepsdrang staat individualiteit. "Overal wordt strijd gevoerd om uit de groep los te komen en

een individu te blijven."

Die strijd heeft De Keyzer al die jaren zelf gevoerd. "Ik heb vaak landen en mensen proberen te begrijpen. Maar er blijft altijd een stuk machteloosheid. Hoe goed ik me ook voorbereidde, hoeveel boeken ik ook las: ik bleef toerist."

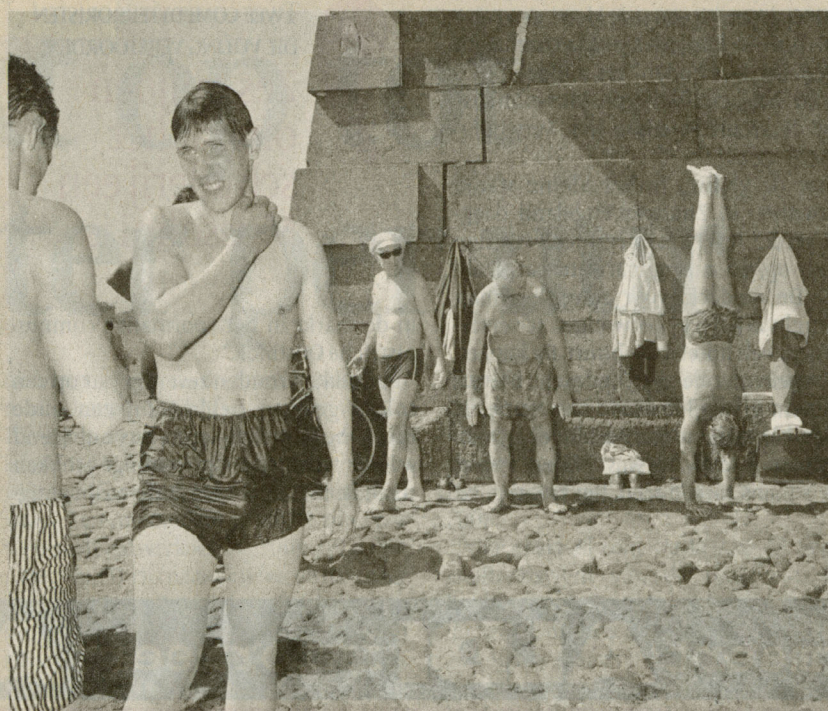
Hij bleef zichzelf. Fotograaf in hart en nieren.

Carl de Keyzer - Retrospectieve, van 28 september tot 7 januari 2007 in FotoMuseum, Waalse Kaai 47, Antwerpen. www.fotografiemuseum.be

in Antwerps Fotomuseum

■ Kamp 37, Sosnovobosk, Rusland. Siberisch gevangenenkamp, voormalige goelag. Zona.

■ Sint-Petersburg, Rusland. Peter en Paulfort, Nevarivier. *Homo Sovieticus. Days of Glasnost and Perestroika. 1 year in the former Soviet Union, 1988-1989.*

■ Daytona Beach, VS. Bike Week. *God, Inc. Religion and nationalism in the USA, 1990-1991.*

■ Siberisch gevangenenkamp, Krasnojarsk, Rusland. Tentoonstelling in voormalige goelag. Zona.